

บทที่ 1

บทนำ

ที่มา และความสำคัญของปัญหา

อุดมการณ์อิสลาม (กรุณาดูรายละเอียดเกี่ยวกับ ความหมายของอุดมการณ์อิสลามในบทที่ 2 นิยามศัพท์ หน้า 19) ถือเป็น อัต ดีน ซึ่งเป็นภาษาอาหรับ แปลว่า วิถีชีวิตที่สมบูรณ์แบบที่รวมถึง ระบบสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมภายใต้หลักศรัทธาว่า “ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจาก อัลลอฮ์ มุฮัมมัดเป็นศาสนทูตของพระองค์”¹

คำว่า อิสลาม เป็นคำในภาษาอาหรับ หมายถึง การกระทำที่เป็นการยอมรับโดยดุษณีต่อพระเจ้าผู้เป็นเจ้า ซึ่งมีรากศัพท์มาจากคำว่า อัซละมะ ซึ่งแปลว่า เขายอมมอบหมายตนนั่นเอง²

ผู้ที่ประกาศตนว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ (ซุบฮ³) และ มุฮัมมัด (ซ.ล.⁴) เป็นศาสนทูตคนสุดท้ายของพระองค์นั้นคือ ผู้ที่ให้สัญญาว่าจะปฏิบัติตามหลักศรัทธา และหลักปฏิบัติแห่งอิสลาม ที่ส่งผ่านมาทางคัมภีร์ อัล กุรอาน และ อัซ สุนนะห์ หรือแบบอย่างของท่านศาสนทูต

“แท้จริงศรัทธาชนที่แท้จริงนั้นคือ บรรดาผู้ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และศาสนทูตของพระองค์ แล้ว พวกเขาไม่เคลือบแคลงใจ แต่พวกเขาได้เสียสละต่อสู้อันตรายด้วยทรัพย์สินของพวกเขา และชีวิตของพวกเขาไปในหนทางของอัลลอฮ์ ชนเหล่านั้นแหละคือ บรรดาผู้สัตย์จริง”⁵

“จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า หากพวกท่านรักอัลลอฮ์ ก็จงปฏิบัติตามฉัน อัลลอฮ์จะทรงรักพวกท่าน และจะทรงให้อภัยแก่พวกท่านซึ่งโทษทั้งหลายของพวกท่าน และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ”⁶

ผู้ที่ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักการอิสลามนั้นถูกเรียกว่า มุสลิม ซึ่งหมายถึงผู้ที่ยึดมั่นในอุดมการณ์อิสลามโดยให้เป็นอุดมการณ์หลักในการใช้ชีวิตของตน

---

¹ Abul Alaa Mao Dudee, “Ilaah: Rabb: Ibadah: Deen” (National Islamic Federation of Student Organisations, First Edition 1983, printed by Polygraphic Press Sdn Bhd Malaysia), p. 134

² ครูซัด อะห์มัด, อิสลาม ความหมาย และคำสอน, แปลโดย จริญ มะลูลีม (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ อิสลามิค อเคเดมี, 2541), หน้า 19.

³ ซุบฮ ย่อมาจาก ซุบฮานะฮฺวะตะอะลา เป็นคำสรรเสริญ อัลลอฮ์ เมื่อพระนามของพระองค์ถูกกล่าวถึง ซึ่งแปลว่า ผู้ทรงมหาบริสุทธิ์ และผู้ทรงสูงสุด

⁴ ซ.ล. ย่อมาจาก ซอลลอลลอฮุ อะลัยฮิ วะซัลลิม เป็นคำที่มุสลิมจะกล่าวเมื่อ นามของท่าน ศาสนทูต ถูกกล่าวถึง แปลว่า ขอ อัลลอฮ์ทรงประทานพร และสันติสุขแด่ท่าน (ศาสนทูต)

⁵ อัล กุรอาน บท อัล หุญรอต :15 แปลโดย สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, นครมาดีนะห์ อัล มุนาวาเราะห์ : ศูนย์กษัตริ์พะฮัดเพื่อการพิมพ์ อัล กุรอาน

⁶ อัล กุรอาน บท อาลี – อิมรอน : 31 แปลโดย สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

ในอิสลามไม่มีระบบพระ นักบวช ตัวแทน หรือ สื่อกลางในการนมัสการต่ออัลลอฮ์ มุสลิมทุกคน ต้อง ขอความช่วยเหลือ หรือขอภัยโทษจากอัลลอฮ์ด้วยตัวเอง

“และเฉพาะพระองค์เท่านั้นที่พวกเขาพระองค์ เคาะฟิอาตะห์(การนมัสการทุกรูปแบบรวมถึง การบ่น การสาบาน) และเฉพาะพระองค์เท่านั้นที่พวกเขาพระองค์ของความช่วยเหลือ”⁷

อย่างไรก็ตามอิสลามกำหนดให้มีผู้นำชุมชน หรือ อีمام โดยผู้นำนี้จะต้องมีความรู้ และมีคุณธรรมเพื่อจะช่วยให้บทบัญญัติแห่งอิสลามนั้นเป็นที่เข้าใจมากขึ้น มุสลิมสามารถขอให้อีمام หรือแม่แต่เพื่อนหรือ ญาติพี่น้องให้ช่วยขอพรต่อ อัลลอฮ์ พร้อมกับตนด้วยก็ได้ แต่มุสลิมไม่สามารถให้ผู้อื่นขอแทนตนได้

อิสลามนั้นถือเป็นอุดมการณ์หลักอุดมการณ์หนึ่งของโลกที่ได้รับการปกป้องโดยมุสลิมมากกว่า 1400 ปี ตั้งแต่ในสมัยของท่านศาสนทูต มุฮัมมัด (ช.ล.) ทั้งนี้เพราะ อิสลามนั้นมีคำสอนที่เน้นถึงการ ญิฮาด(ดูรายละเอียดใน บทที่ 2 ญิฮาด คำสอนของอิสลามที่ปรากฏอยู่ใน อัล กุรอาน และ อัล สุนนะห์ หน้า 6) หรือการต่อสู้ดิ้นรนอย่างถึงที่สุด (Struggle/Strive) ของมุสลิมเพื่อปกป้องอุดมการณ์ตน ให้พ้นจากการถูกกดขี่ ความไม่เป็นธรรม และการบิดเบือนทั้งจากภายนอก ภายในทุกรูปแบบ มุสลิมทุกคนนั้นยังต้องพยายามต่อสู้กับตนเอง หรืออารมณ์ใฝ่ต่ำ (Struggling/Striving Within) เพื่อที่จะนำ อิสลามมาใช้ในชีวิตประจำวัน และนี่ถือเป็นมาตรการสำคัญที่จะทำให้อุดมการณ์อิสลามนั้นเที่ยงตรง และยั่งยืน(Sustain)

สำหรับการต่อสู้ดิ้นรนกับอุดมการณ์อื่นที่พยายามจะเข้าครอบงำอุดมการณ์อิสลามนั้น อิสลามมีคำสอนให้มุสลิมทุกคนยึดมั่นอยู่อุดมการณ์ของตนอย่างเคร่งครัด และถ้ามีการบังคับถึงขั้นขับไล่ให้มุสลิมออกจากบ้านเรือนของตนเองโดยไม่ชอบธรรมนั้น อิสลามสอนให้ต่อสู้กับความอธรรมทุกวิถีทาง ดังปรากฏในคัมภีร์ อัล กุรอานว่า

“และพวกเขาจงต่อสู้ในหนทางของ อัลลอฮ์ต่อพวกที่ทำร้ายพวกเขา และจงอย่ารุกราน แท้จริง อัลลอฮ์ไม่ทรงชอบผู้รุกราน”⁸

มุสลิมผู้ยึดมั่นในอุดมการณ์อิสลามนั้นได้พยายามปกป้องอุดมการณ์ตนด้วยวิธีต่าง ๆ อุดมการณ์อิสลามนั้นได้รับการบิดเบือนมาเป็นเวลายาวนาน ดังที่ Edward W. Said ได้สรุปเป็นทฤษฎีไว้ในหนังสือ Orientalism (บูรพาคติศึกษา)ว่าองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับอุดมการณ์ใดๆที่ไม่ใช่ อุดมการณ์ที่เข้ากันและไม่ขัดแย้งกับพวกโลกตะวันตกที่พัฒนาแล้ว (The Occident) นั้นก็จะถูกจัดให้เป็นอุดมการณ์แห่งโลกตะวันออก (The Oriental) ที่ในที่สุดก็ถูกพวกโลกตะวันตกนำเสนอว่าเป็นองค์ความรู้ที่ด้อยกว่า และเรียกว่า พวกอื่น (The Other) นั่นเอง⁹

จากทฤษฎีนี้ทำให้อุดมการณ์อิสลามที่เป็นอุดมการณ์เก่าแก่อุดมการณ์หนึ่งแห่งโลกตะวันออก จึงถูกโลกตะวันตกทำให้กลายเป็นพวกอื่น (The Other) ไปโดยปริยาย ส่งผลให้การนำเสนอข้อมูลข่าวสารของที่เกี่ยวข้องกับอุดมการณ์อิสลามที่มาจากโลกตะวันตกนั้นมีลักษณะที่บิดเบือนอยู่เสมอ

⁷ อัล กุรอาน บท อัล ฟาตะฮะห์:4.

⁸ อัล กุรอาน บท อัล บะกอเราะห์: 190.

⁹ ดร วิลาสิณี พิพิชรกุล, เอกสารประกอบการเรียนวิชา สัมมนาวิพากษ์สื่อ, ภาควิชาวารสารสนเทศ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

โดยเฉพาะการนำเสนอ ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอุดมการณ์อิสลามผ่านสำนักข่าวของโลกตะวันตกที่ถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญ และมีอิทธิพลอย่างยิ่ง ในหนังสือ *Covering Islam: how the Media and the Experts Determine How We See the Rest of the World* ของ Edward Said นั้นได้นำไปสู่ข้อสรุปที่ชัดเจนว่า สื่อมวลชนตะวันตกนั้นมีปัญหาในการตีความ (Interpretation) วัฒนธรรมอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่ออิสลามจึงทำให้ข่าวสารเกี่ยวกับโลกมุสลิมนั้นถูกนำเสนอด้วยความไม่รู้ไม่เข้าใจ (Ignorant), ไม่ถูกต้อง (Inaccuracy) และมีอคติแบบไม่รู้ตัว (Unthinking Prejudice)

ในบริบทสังคมไทยนั้นมุสลิมหรือผู้ที่ยึดมั่นต่ออุดมการณ์อิสลามถือเป็นกลุ่มชนที่มากที่สุดเป็นอันดับสองของประเทศไทยโดยที่ทางคณะกรรมการกลางสำหรับกิจการมุสลิมในประเทศไทยระบุว่า มีมุสลิมอยู่ประมาณ 10% ของประชากรทั้งหมดทั่วประเทศ¹⁰ แม้มุสลิมจะมีจำนวนมากที่สุดในบรรดาชนกลุ่มน้อยทั้งหมดก็ตามการใช้พื้นที่ในสื่อมวลชนหลักของประเทศนั้นมีน้อยมาก ประกอบกับสื่อมวลชนหลักในประเทศนั้นรับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอุดมการณ์อิสลามจากทางสื่อมวลชนตะวันตก

ข่าวต่างประเทศที่ปรากฏในประเทศไทย มักเป็นข่าวที่แปลมาจากสำนักข่าวต่างประเทศ (อ่านอีกอย่างหนึ่งว่า เป็นการแปล “ข่าวต่างประเทศของคนอื่นๆ”) โดยเฉพาะจากโลกตะวันตก ด้วยเหตุของความอ่อนด้อย และข้อจำกัดในการทำข่าวต่างประเทศ การวิเคราะห์ข่าวต่างประเทศในบ้านเรามักจะออกมาในรูปแบบการเชียร์มวย โดยอ้างอิงข้อมูลจากต่างประเทศ¹¹

มุสลิมในประเทศไทยต้องพยายามหาช่องทางปกป้องอุดมการณ์ของตนโดยนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับอุดมการณ์อิสลามผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ และโทรทัศน์ของตนแต่ก็ทำไม่ได้เต็มที่เนื่องจากไม่สามารถเข้าถึงสื่อมวลชนหลักได้ ทำให้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับอุดมการณ์อิสลามนั้นไม่ได้รับความสนใจจากกลุ่มชนอื่นเท่าที่ควร จนกระทั่งในทศวรรษที่ผ่านมา นวัตกรรมใหม่อย่างอินเทอร์เน็ต ก็เริ่มเข้ามามีบทบาทในฐานะพื้นที่ใหม่ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารอย่างเต็มที่ไร้ขีดจำกัด ทำให้มุสลิมไทยมีโอกาใช้พื้นที่ดังกล่าวในการนำเสนออุดมการณ์ที่แท้จริงของตน เพื่อให้คนในสังคมไทยเข้าใจ และได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง และเพื่อตอบโต้กับบรรดานักบิดเบือนทั้งหลายที่มีทั้งภายในหมู่มุสลิมเอง และจากกลุ่มชนอื่นโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อที่จะปกป้องอุดมการณ์อิสลามให้ยั่งยืน (Sustain) อยู่ต่อไป

กลุ่มมุสลิมไทยกลุ่มแรกที่เข้ามาใช้พื้นที่บนอินเทอร์เน็ตในการปกป้องอุดมการณ์อิสลามนั้นคือกลุ่มมุสลิมไทยที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย อัล อัส ฮัร แห่งประเทศอียิปต์ ซึ่งถือเป็นแหล่งความรู้ของอุดมการณ์อิสลามที่สำคัญของโลก ได้จัดทำเว็บไซต์ www.muslimthai.com ขึ้นมาเป็นเว็บไซต์แรกของประเทศไทยที่ได้รับความนิยมสูงสุดในหมู่มุสลิม จำนวนผู้ใช้มากกว่า 800,000 ครั้งนับตั้งแต่วันที่เปิดให้บริการครั้งแรกในวันที่ 3 ธันวาคม จนถึง 31 ธันวาคม พศ 2544 มีการตั้งกระทู้มากมาย และมีการปรับเปลี่ยนข้อมูล(Update)ข่าวสารอยู่ทุกวัน และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอุดมการณ์อิสลามที่

¹⁰ ศ อิมรอน มะลูลีม, วิเคราะห์ความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลไทย กับมุสลิมประเทศไทย กรณีศึกษา กลุ่มมุสลิมในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้, สำนักพิมพ์ Academy: 2534.

¹¹ พิชญ์ พงศ์สวัสดิ์, “ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการต่อต้าน และสนับสนุนสงครามต่อผู้ลัทธิวินาศกรรม ของสหรัฐอเมริกา”, ใน *จักรวรรดินิยมกับการก่อการร้าย*, จูไรรัตน์ ปานนิล, บรรณาธิการ (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ อัมรินทร์พรินตติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, 2545) หน้า 170-171.

รอบด้านทั้งสำหรับมุสลิม และต่างศาสนิก และยังเปิดพื้นที่กระดานเสวนาสำหรับผู้ให้บริการให้เข้ามาตั้ง และตอบกระทู้เพื่อแสดงความคิดเห็น ซึ่งในแต่ละวันจะมีกระทู้อย่างน้อย 5 กระทู้ต่อวัน

สมคิด (อิสมาอีล) ลีวัน, นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์อิสลาม มหาวิทยาลัย อัล อัจฮัร ซึ่งเป็นเวบมาสเตอร์ของ www.muslimthai.com กล่าวว่า

“วัตถุประสงค์ของการจัดทำเวปไซต์ขึ้นมานั้นก็เพื่อต้องการนำเสนออุดมการณ์อิสลามให้กับมุสลิมที่เป็นคนไทย ถือเป็นส่วนหนึ่งของการต่อสู้เพื่อปกป้องอิสลามด้วยการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่มุสลิม และเพื่อเป็นจุดที่ประสานความเข้าใจ ระหว่างคนต่างศาสนิก และมุสลิมในประเทศไทยโดยอุดมการณ์ที่นำเสนอในเวปไซต์จะเป็นอุดมการณ์อิสลามตามแบบฉบับของท่าน ศาสนทูต มุฮัมมัด ช.ล. หรือที่เรียกว่า อะห์ลิสสุนนะห์ วัลญามาอะห์ (กรุณาดูรายละเอียดใน นิยามศัพท์ หน้า 24) เท่านั้น ทางเราได้นำเสนอข้อมูลที่ได้รับการตรวจสอบอย่างดีจากสถาบัน อัล อัจฮัร แห่งอียิปต์เพื่อผู้ใช้ที่เป็นมุสลิมในไทยจะได้รับข้อมูลอย่างถูกต้อง”¹²

ดังนั้นในการทำวิจัยครั้งนี้ขอบเขตของอุดมการณ์อิสลามจะอยู่ภายใต้กรอบของ อะห์ลิสสุนนะห์ วัลญามาอะห์ นั่นคือกลุ่มหมุ่มมากของประชาชาติมุสลิม ที่ยึดมั่นในคัมภีร์ อัล กุรอาน และ อัล สุนนะห์ (แบบอย่างของศาสนทูต มุฮัมมัด ช.ล.)ตลอดจนแนวทางของบรรดาสาวก และคนที่มีคุณธรรมในยุคนั้นในบริบทสังคมไทยมุสลิมเกือบทั้งหมดจะปฏิบัติตามหลักการศาสนาที่อยู่บนพื้นฐาน ของ อัล กุรอาน และ อัล สุนนะห์ (แบบอย่างของศาสนทูต มุฮัมมัด ช.ล.) แต่มุสลิมจำนวนมากก็ยังไม่เข้าใจในอุดมการณ์ตน ทั้งๆที่บอกว่า ตนเองนั้นทำตามแบบอย่างของศาสนทูต ดังนั้นนอกจากผู้จัดทำเวปไซต์จะต้องเผชิญหน้ากับกลุ่มมุสลิมที่ไม่เข้าใจในอุดมการณ์อิสลามแล้วยังต้องเผชิญหน้ากับต่างศาสนิกที่เข้ามาตั้งกระทู้เกี่ยวกับอุดมการณ์อิสลามบนกระดานเสวนาอีกด้วย

งานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษาถึงการปกป้องอุดมการณ์อิสลาม หรือการปฏิเสธในระดับของการใช้คำพูดหรือปากกาเพื่อปกป้องอิสลามในฐานะที่เป็นอุดมการณ์หลัก (Dominant Ideology) อุดมการณ์หนึ่งของโลกตามทฤษฎีการครองความคิดและจิตใจ/การครอบงำ (Hegemony) ของ Antonio Gramsci ที่ต้องปกป้องรักษาอุดมการณ์ของตนให้ยั่งยืนจากการต่อต้าน หรือการต่อรองของอุดมการณ์อื่นๆทั้งของมุสลิมเอง(ทั้งนี้แม้ว่ามุสลิมจำนวนมากจะยึดมั่นอยู่ในอุดมการณ์อิสลามแต่ก็มีมุสลิมบางส่วนที่ไม่เข้าใจในอุดมการณ์ของตน หรือเข้าใจอุดมการณ์อิสลามของตนแบบผิดๆ) และที่เป็นของต่างศาสนิกโดยใช้พื้นที่บนอินเทอร์เน็ตในการนำเสนออุดมการณ์อิสลามที่ถูกต้องลงผ่านทางบทความต่างๆ และเปิดโอกาสให้มีการถกเกี่ยวกับอุดมการณ์อิสลามผ่านกระดานเสวนา

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เกิดปัญหานำวิจัยดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอใน www.muslimthai.com นั้นมีวัตถุประสงค์ เพื่อการปกป้องอุดมการณ์อิสลามในลักษณะของการปฏิเสธ ด้วยคำพูด หรือปากกานั้นแตกต่างจากเวปไซต์อื่นๆ ที่เกี่ยวกับอุดมการณ์อิสลามในประเทศไทยอื่นในภาพรวมอย่างไร

¹² สัมภาษณ์ สมคิด ลีวัน, เวบมาสเตอร์ www.muslimthai.com, 23 สิงหาคม พศ 2544

2. www.muslimthai.com นำเสนอข้อมูลในลักษณะที่เป็นทิศทางเดียวกับ บทสรุปของ ทฤษฎีบูรพาคติศึกษา (Orientalism) ที่นำเสนอว่า “องค์ความรู้แห่งโลกตะวันออกนั้นถูกโลกตะวันตกทำให้ด้อยกว่าองค์ความรู้ในโลกตะวันตก” อย่างไร
3. www.muslimthai.com นำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปกป้องอุดมการณ์อิสลาม เพื่อให้ อุดมการณ์อิสลามในฐานะที่เป็นอุดมการณ์หลัก (Dominant Ideology) หนึ่งของโลกนั้นยั่งยืน อย่างไร
4. กระดานเสวนา (webboard) ของ www.muslimthai.com มีประเด็นใดบ้าง
5. เวบมาสเตอร์มีวิธีการเผชิญหน้ากับผู้ที่ต่อต้านอุดมการณ์อิสลามในกระดานเสวนา และในชีวิตจริง อย่างไร
6. ผู้ใช้กระดานเสวนา มีวิธีการเผชิญหน้ากันและกันอย่างไร
7. ในฐานะที่เป็นผู้กรองสาร (Gatekeeper) เวบมาสเตอร์มีกลวิธีในการเลือกข้อมูลข่าวสารในการ ปกป้องอุดมการณ์อิสลามอย่างไร